

44 1924

НОВЕ № 27 1926

МИСТЕЦТВО

„Шпана“ в „Березолі“
Машиністка—Чистякова. Бухгалтер—Крушельницький

87780

КРАСВИЙ ВІДДІЛ ВУФКУ

Харків,
вул. К. Лібкнехта, 5
Телеф.: 20-96 і 15-85

1-й
Ім. К. ЛІБКНЕХТА
вул. К. Лібкнехта
Каса з 5 год

2-й
Ім. КОМІНТЕРНУ
вул. 1-го травня
Каса з 4 год.

3-й
ЧЕРВОНІЙ МІЯК
Сергіївський майдан
Каса з 4 год.

4-й
Ім. К. МАРКСА
вул. Свердлова
Каса з 5 год.

5-й
Ім. ДЗЕРЖИНСЬКОГО
вул. Свердлова
Каса з 5 год.

6-й
„ЖОВТЕНЬ“
вул. Жовтневої революції, № 32
(кол. Москалівська)
В робітничих районах

7-й
ПРОЛЕТАРІЙ
(кол. СОВРЕМЕННИЙ)
ріг Кладовищенської та Гітаської вулиць
Каса з 4 год.

Держкіно-театри ВУФКУ

3 9-го листопаду останні дні славетної картини 2 серія ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Постановка режисера П. І. Чардиніна. Оператор Б. І. Завелев. Консульт-художник проф. В. Г. Кричевський. Роллю Шевченка виконує арт. театру „Березіль“ А. Бучма. Маленького Тараса грає В. Людвицький
Музичну ілюстрацію складено з творів українських композиторів
Початок першого сеансу о 6-й год. ПО НЕДІЛЯХ ДЕННІ СЕАНСИ

А н о н с: незабаром „ГАМБУРГ“

3 9 листопаду НАЙКРАЩА АМЕРИКАНСЬКА КОМЕДІЯ НА 6 ЧАСТ. КОЛИ ГРАЄ КРОВ

:: По колективних замовленнях квитки видаються на всі сеанси без черги ::
:: Каса з 4 години :: Подробиці в афішах! ::

А н о н с: найкраще виробництво ВУФКУ „АЛІМ“

Через величезний успіх картину за участю ГАРРІ ПІЛЬ ЛЮДИНА БЕЗ НЕРВІВ ПРОДОВЖЕНО ШЕ НА ОДИН ТИЖДЕНЬ

:: Картину супроводжує симф. :: Каса з 1 години
оркестр під орудою Каневського. Початок 1 сеансу о 5 год.

ВХІД ПО СЕАНСАХ

3 вівторка 9-го до 17-го листопаду славетній художній бойовик Москви на 7 великих частин БУХТА СМЕРТИ

Участь беруть: Салтиков, Юренів, Загорський, Охлопков та інші
Картина серій не має

3 9 листопаду Велетенська постановка 2 серія ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Постановка режисера П. І. Чардиніна. Оператор Б. І. Завелев. Консульт-художник проф. В. Г. Кричевський. Роллю Шевченка виконує арт. театру „Березіль“ А. Бучма. Маленького Тараса грає В. Людвицький
Музичну ілюстрацію складено з творів українських композиторів
Початок першого сеансу о 6 год. ПО НЕДІЛЯХ ДЕННІ СЕАНСИ

3 9 листопаду й щоденно Величезний американський бойовик

РАЙ ЗВІРІВ

Початок щоденно о 6 год. У неділю початок о 2 г. вдень

3 9 листопаду й щоденно Нашумілий американський бойовик

РАЙ ЗВІРІВ

на 8 великих частинах

Місця нумеровані

**ХАРКІВСЬКА
ДЕРЖАВНА
АКАДЕМІЧНА
ОПЕРА**

Вівторок 9 листопаду
(Серія Д)
СНІГУРОНЬКА

Середа 10 листопаду
(Серія В)
ВИНОВА КРАЛЯ

Четвер 11 листопаду
(Серія Е)
СНІГУРОНЬКА

П'ятниця 12 листопаду
(Серія В)
КОРСАР
за участю М. Рейзен та Л. Жукова

Субота 13 листопаду
(Серія Г)
ВИНОВА КРАЛЯ

Неділя 14 листопаду
(Позабонементна вистава)
ДОН-КІХОТ
за участю М. Рейзен та Л. Жукова

**Державний
Драмтеатр
„БЕРЕЗІЛЬ“**

Вівторок 9 листопаду
(Серія абонементів „Д“).
„ШПАНА“
огляд-ексцентріяда в 10 показах,
В ЯРОШЕНКА

Середа 10 листопаду
(Позабонементна вистава)
„ШПАНА“
огляд-ексцентріяда в 10 показах,
В ЯРОШЕНКА

Четвер 11 листопаду
(Серія абонементів „А“).
„ЖАКЕРІЯ“
Трагічна епопея на 4 дії,
за П. МЕРІМЕ

Четвер
18 листопаду
ПРЕМ'ЄРА

П'ятниця 12 листопаду
(Серія абонементів „Ж“).
„ШПАНА“
огляд-ексцентріяда в 10 показах,
В ЯРОШЕНКА

Субота 13 листопаду
(Позабонементна вистава)
„ШПАНА“
огляд-ексцентріяда в 10 показах,
В ЯРОШЕНКА

Неділя 14 листопаду
(Серія абонементів „Б“).
„ЖАКЕРІЯ“
Трагічна епопея на 4 дії,
за П. МЕРІМЕ

„С Е Д І“

НКО УСРР

**Державний
Єврейський Театр**

Помешкання б.
Малого Театру,
Телеф.: 35-54, 26-94.

Художній керівник
ЄФР. ЛОЙТЕР.

ІІ-Й РІК ІСНУВАННЯ.

Вівторок 9 та Середа 10 листопаду **ВИСТАВ НЕМАЄ**

Четвер 11 листопаду
ПУРІМ-ШПІЛЬ
(Єврейський балаган)
на 4 дії, 8 епізодів

Субота 13 листопаду
Р О З І Т А
мелодрама на 4 дії, 11 картин

Неділя 14 листопаду
КОЙМЕНКЕРЕР
на 3 дії
І. Фефер та Н. Фідель

П'ятниця 12 листопаду
За Гольдфаденом
ЦВЕЙ КУНІЛЕМЛЕХ
ком.-водевіль на 3 дії, 8 епізод.
Весь чистий збір піде на користь
Харківського Комітету Товариства по
земельному влаштуванню євреїв „ОЗЕТ“

А. Глоба

Директор театру М. ЛЕВИТАН. Головн. адміністр. С. ЛАВРОВ. Адміністр. МАРК ЛЕВКОВ.

**ДЕРЖАВНИЙ
НАРОДНИЙ ТЕАТР**
(Пом. кол. ГРІКЕ)

Директор Гр. Вольгемут
Адміністратор Є. Сагайдачний

ТЕАТР ОПАЛЮЄТЬСЯ

Вівторок 9, п'ятниця 12 листопаду
Л. Красовський
ОБЗОЛОТИЛИСЬ
сучасна комедія на 4 дії
Реж. Д. Грудина Худ. Волненко

Четвер 11 листопаду
Вистави немає
(день відпочинку)

Середа 10 листопаду
Ів. Кочерга
ФЕЯ ГІРКОГО МИГДАЛЮ
Реж. О. Рошківський Худ. Васялян

Субота 13 листопаду
М. Старицький
СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК
муз. комедія на 4 дії
Реж. Д. Грудина Худ. Волненко
Диригент Харківський

Неділя 14 листопаду
Гулак—Артемівський
ЗАПОРОЖЕЦЬ за ДУНАЄМ
комічна опера на 3 дії
Одарка—Заслуж. арт. Респ.
М. Литвиненко—Вольгемут
Карась—Заслуж. арт. Респ. М. Донець

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
КРАСНОЗАВОДСКИЙ
ТЕАТР**

Старо-Московская, 82.
(Тел. 35-84).

Среда 10 и четверг 11 ноября
по талонам со скидкой 50%

Софиева-Левитина

КОТЛОВИНА

драма в 5 действиях
Режиссер **Д. А. Крамской** Музыка **А. И. Александрова**
Вещественное оформление **Евфима Магнера**

Суббота 13 и воскресенье 14 ноября

БЛОХА

игра в 4 актах

Постановка—**Нелли Влад** Музыка **А. Александрова**
Художник **С. Илюхин** Костюмы—**И. Бугарев**

ЗАЛА ДЕРЖАВНОЇ КНИГОЗБІРНИ
(Вул. КОРОЛЕНКА 18).

Субота 13 листопаду 1926 р.

КОНЦЕРТ КАПЕЛИ ДУХ

під керівництвом Ф. СОВОЛЯ

ПІСНЯ СХОДУ

Грузинські, вірменські, киргизькі, татарські, єврейські пісні в аранжировці
Аранчієва, Спендіярова, Енгель, Яновського, Лісовського, Костенка, Полферова
та інш. Переклади В. Сосюри.

Анонс: 2-й плановий концерт „ПІСНЯ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ“

Диригує ЯН СТУПКА (Прага).

Адміністрація

НОВЕ МИСТЕЦТВО

Адреса редакції:
Харків, вул. Карла
Лібкнехта, № 9.
Телефон 1-68.

ТИЖНЕВИК

ВИДАННЯ ВІДДІЛУ МИСТЕЦТВ УПО УСРР

№ 27 (36)

9 ЛИСТОПАДУ

1926 р.

Ще про театр „Березіль“

Ще так недавно, зовсім недавно на уламках старої української театральщини утворилася в Києві громадська організація під скромною назвою «Мистецьке Об'єднання Березиль» («МОБ»). Керівники її поставили перед себе завдання неімовірної трудности: створити театр, що художньою формою та ідеологічним змістом своїм ішов би в ногу з епохою, був би формулятором думок і почувань епохи, витвором духовної культури тієї часті суспільства нашого, що волею Жовтня стала організатором життя, тоб-то молодого, здорового класу—пролетаріату.

Трудности такого завдання полягали у многих площинах, і найголовніші з них, на нашу думку, дві. Перша,—низький рівень театральної культури на Україні, і друга,—при селянському характері і селянській ідеології (репертуар) дореволюційних українських театрів приходилося творити український театр міського гатунку, театр пролетаріату. Приходилося в корні міняти соціальну базу українського театру і це при цілковитій відсутності будь-якого досвіду історичного у нас і разом при сильній зрусіфікованості нашого пролетаріату.

В таких умовах об'єктивних народилося «Мистецьке Об'єднання Березиль» і в таких умовах проходила робота його театральної студії, що зараз доросла і перетворена на Центральний Театр Республіки в столиці Радянської України. Довгу путь розвитку від студії до театру пройдено молодими, талановитими митцями з незвичайним героїзмом і вольовим устремлінням до поставленої мети за неімовірно короткий час. В цьому велика історична заслуга керівників, як і цілого колективу, що зуміли при всяких малосприятливих умовах роботи зберегти організацію, творити й розвиватися

далі. В цьому так само велика заслуга суспільства нашого, що в трудні часи їх життя й роботи підтримало митців і піонерів морально і матеріально, скільки було сили. Це обоюдне напруження матеріальних і духовних сил створило культурний і ідеологічно-близький нам театр.

В Харкові «Березиль» зимовий сезон проводить перший рік. Умови, що в них жив і проводив свою творчу роботу театр у Києві, інші за столичні. Там театру довелося вести весь час смертельну боротьбу зі старими традиціями українського театру, що їх тримається і їх плекає буржуазна українська інтелігенція. Ця інтелігенція саме в Києві численна й сильна і боротьба з нею, з її ідеологією і її художніми тенденціями вимагала від молодого театру і певного напруження сил і певної тактики.

Там, саме в тих специфічних умовах, щоб одгородити себе від впливу буржуазної ідеології, «Березиль» приходилося залазити до певної міри в свою шкаралющу. Такі методи збереження своїх художньо-ідеологічних досягнень і надбань в даній конкретній обстановці виправдувалися тим, що молоде радянське суспільство київське, що оточувало молодий театр і соками якого він жив, являло собою тонкий слой. Останній рік своєї роботи в Києві театр відчув конечну потребу спиратися на ширші кола радянського суспільства і тому його тягло в столицю.

Трохи теорії. Кожна громадська організація є продуктом даного суспільства, даної епохи і жодна не може жити без свого оточення, чи є то цілий клас, чи передова культурна частина його, що його формулятором думок в певну систему ідей є ця організація. Коли організація почи-

нає замикатися в своєму тісному колі, відходить від свого громадського ґрунту, тоді росте мур, що з часом цілком відділить її від соціальної бази. Історія має низку прикладів переродження політичних і мистецьких організацій. Ясно, що й театр «Березіль» не може жити й творити без тісного зв'язку з радянським суспільством.

Зараз «Березіль», на нашу думку, ще не орієнтувався в столичній атмосфері, хоч вже час це зробити. В роботі театру відчувається одірваність від громадського оточення, навколо нього ще не створено громадської опінії. Нам здається, що «Березолеві» треба радикально змінити свою тактику в Харкові,—вийти зі шкаралющі й дихнути свіжим повітрям. Для цього в Харкові маємо зовсім інші супроти Києва передумови, що роблять справу ув'язки театру з суспільністю не тільки можливою, а й необхідною. Харків столиця й мозок культурного та політичного життя України. Комуністична суспільність нашої столиці настільки сильна, що в неї «Березіль» візьме нові соки для себе, імпульси для своєї роботи й творчості. Тут він може й мусить це зробити.

Під словом суспільність ми зовсім не розуміємо оточення богемського характеру, а мислимо й говоримо про справжню культурну комуністичну суспільність, підкреслюємо *комуністичну*. Ту суспільність, без якої «Березіль» далі не зможе піти в своїй творчій роботі, без зв'язку з якою між глядачем і театром стане нерушима стіна, (а де-які симптоми її вже помітні), що її самому театрові не пробити.

Конкретно ув'язку театру з суспільством ми собі мислимо в спосіб утворення постійної художньої ради з представників громадських, мистецьких і партійних, та радянських організацій, та періодичних художніх нарад, де б широко обговорювався репертуар та інші мистецькі рари.

Утворення таких органів звичайно не значить, що вони впливатимуть на сам напрямок театру. Це не значить покласти штамп і лишити театр його обличчя. Це лише громадська перевірка роботи театру—раз і моральне (а може навіть і матеріальне) сприяння роботі.

І «Березолеві» треба стати на цей плях.

Дайош асоціацію революційних композиторів

Життя вже давно висунуло цілком настиглу справу—об'єднання всіх українських композиторів, що стоять на ґрунті жовтневих здобутків у музиці, в художньо-міцну та ідеологічно-витриману асоціацію.

До речі, питання про таку асоціацію ставилося нами вже двічі (статті «До розвитку української музики» та «Організація українських музичних сил», «Культура і Побут» від 28-го березня та 26 вересня ц. р.). Товариство ім. Леонтовича, що об'єднує переважну більшість українських композиторів, повинно було так чи інакше реагувати на постановку цього питання. І дійсно, в листі до редакції «Вістей» від 18-го квітня, воно відповіло, але таким чином, ніби в цій справі у нас все гаразд, бо при Т-ві є *композиторська майстерня*. При чім про художні принципи та ідеологічний напрямок цієї майстерні не було сказано ані слова.

Трохи згодом, т. Козицький в «К. і П.» (стаття «Про кризу української музичної творчості») знов підкреслив, що загрожує розвитку нашої музичної творчості не відсутність виразно-ідеологічної платформи, або кваліфікації, а переобтяженість композиторів роботою, що не має прямого зв'язку з музичною творчістю. При чім він покликався на докладну статтю в цій справі Крем'янецького (Вериківського), вміщену в № 3 «Музичної газети», і цілком солідаризувався з ним у висновках.

Але життя робило своє. Потреба в асоціації почала відчуватися вже й керівниками Т-ва. Після другої нашої статті в Харківській філії почалися балачки про бажаність такого об'єднання, а в Києві навіть, розкачалися до утворення при Т-ві асоціації композиторів, але підійшли до цієї справи настільки своєрідно, що нам доведеться тут докладно на ній зупинитися.

В «Комуністі» від I/XI ц. р. й «Новім Мистецтві» № 26, надруковано таку інформацію:

Асоціація композиторів. При музичному Т-ві ім. Леонтовича утворено асоціацію композиторів. Асоціація ставить собі за завдання провадити лабораторну роботу, студіювати нову

музику та організувати концерти з творів сучасної музики. До асоціації ввійшли композитори: Вериківський, Ревуцький, Лятошинський, Демський, Фролов, Надененко, Белза-Дорошук...

Жодного слова про ідеологічний напрямок або художні принципи цього нового творчого об'єднання. Ми звикли думати, що всяке серйозне художнє угруповання—коли це не є студентський гурток музичної самоосвіти—обов'язково декларує ті художні принципи, що на їх воно має базуватися в дальшій роботі, щоб таким чином мати виразне художнє обличчя. Так було й раніш.

Революція додала ще й трошки нового—вона вимагає від кожного художнього угруповання, крім суто-мистецьких завдань, ще й певного виявлення своєї ідеологічної суті, свого відношення до класової боротьби, що точиться на всіх фронтах, в тім числі й на мистецькому.

Нічого подібного в зазначеному вище оголошенні ми не маємо. Очевидно, це асоціація не *революційних* композиторів, а *просто* композиторів. Таким тенденціям необхідно дати рішучу одсіч. На дев'ятому році революції гратися в обережність та замовчувати такі речі, як класовий підхід і революційна активність на музичному фронті—неможна.

Всякому українському музиці очевидна крайня необхідність асоціації революційних композиторів. Невелика кваліфікація наших композиторів, ідейна розпорошеність їх, відсутність загально-визнаних технічно-формальних положень в творчості та не виразність ідеологічної платформи нової української музики—настирливо вимагають цього.

До такої асоціації треба притягти, по можливості, всіх композиторів, що працюють на терені України, а не лишень місцевих (у вищезазначеній інформації перелічувалися тільки київські композитори). Це дасть можливість скоріш досягти мети та позбавить асоціацію від обмежено-місцевого характеру.

Отже, дайош Всеукраїнську Асоціацію *Революційних* Композиторів.

В. Костенко

Ст. дискусійна. Ред.

Українська музична культура і місце в ній академічних оперних театрів

Два заперечення висувають нині проти опери. Це:

а) опера є витвір буржуазної доби, цілком відбиває її ідеологію і тому ідеологічно чужа нам. Ця ідеологічна одірванність є і в змісті оперних лібрет, і в консерватизмі форми, і (в деякій мірі) в тім, що сучасний пролетарсько-селянській аудиторії трудно сприймати цю форму.

Друге заперечення—так би мовити по лінії «режиму»,—мовляв, опера то надто дорога цяцька. Цеб то, краще кинути гроші на підвищення хорової справи на периферії!.. на заснування там різних студій, а ніж витрачатися на таке дороге підприємство, як опера.

Обидва заперечення серйозні, заслуговують уваги. І широкі кола суспільства мають право вимагати від Держави, що заснувала на Україні об'єднання українських академічних опер (Харків, Київ, Одеса) і вкладає в цю справу значні кошти, вичерпуючої відповіді.

Харків

„Березіль“

Арт. О. Балабан

Яку ж роль відіграє українська державна опера в справі радянського і державного будівництва?

Перш ніж відповідати на це запитання, треба зазначити одну важливу прикмету оперної справи—а саме її виробничу структуру. Опера має цілу систему цехів, і втягає до своєї роботи значні кадри кваліфікованих робітників. В опері ми маємо, яко окремі цехи: великий оркестр, великий хор, колектив артистів—співаків, балетну групу, режисерську колегію, колегію дирижерів, художників, хормейстерів, концертмейстерів, костюмерів, робітників сцени, адміністративний склад. Таким чином—опера використовує майже всі форми виконання музики: від інструментальної до вокальної, від солового співу до складних ансамблів; далі опера використовує—образотворче мистецтво: оформлення, костюми, освітлення; — роботу висококваліфікованих митців—керівників: режисерів, дирижерів, хормейстрів, хореографічне мистецтво.

В основі оперної роботи лежать оперні, музично-драматичні твори, що складаються з музики й драматичної дії.

Все це в цілому надає опері значіння величезної фабрики, що втягає до роботи колосальні мистецькі кадри, а втягаючи їх до роботи тим організує їх, себ то примушує працювати по тому чи іншому плану.

Тому, план роботи опери, її установка є по суті та генеральна діюча лінія, яка регулює, виправляє напрямок роботи величезних мистецьких кадрів республіки: вона впливає на вузівську молодь, на смак і ідеологію глядача, дає установку роботі виконавчих сил, викликає до життя нові мистецькі цінності: оперні, балетні постановки то-що.

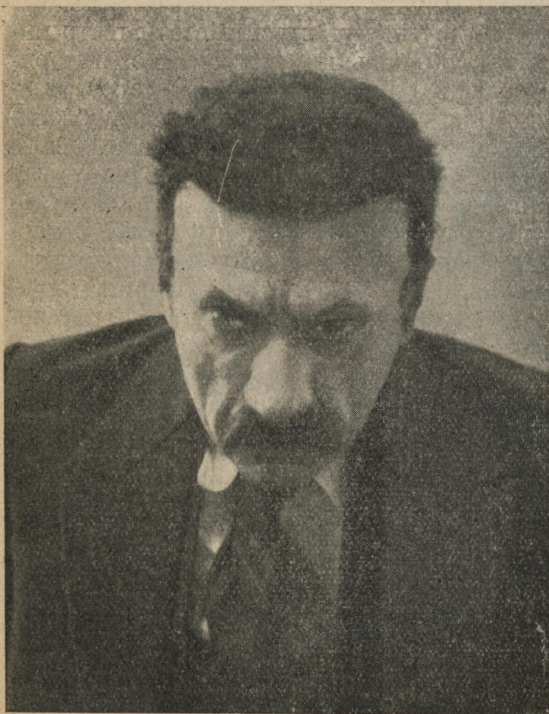
В чім же різниця поміж тією оперою, що на теренах України була раніше і новою державною академічною? В різниці генеральних ліній роботи. Коли стара

опера вела свою роботу російською мовою і була фактично колосальним фактором до русифікації суспільства засобами мистецтва, фактором, що давив, гнітив, національні форми мистецтва, маючи монополію на оперні сцени і ретельно охороняючи їх від всіх «інородческих» впливів (так «Тарас Бульба» Лисенка—50 років чекала щоб побачити сцену та так і не побачила тоді) то генеральна лінія Української державної опери цілком інша.

По-перше—в основу покладено роботу на українській мові, з дальшим використанням мов інших нацменшостей.

Друге—втягнення до роботи молод-

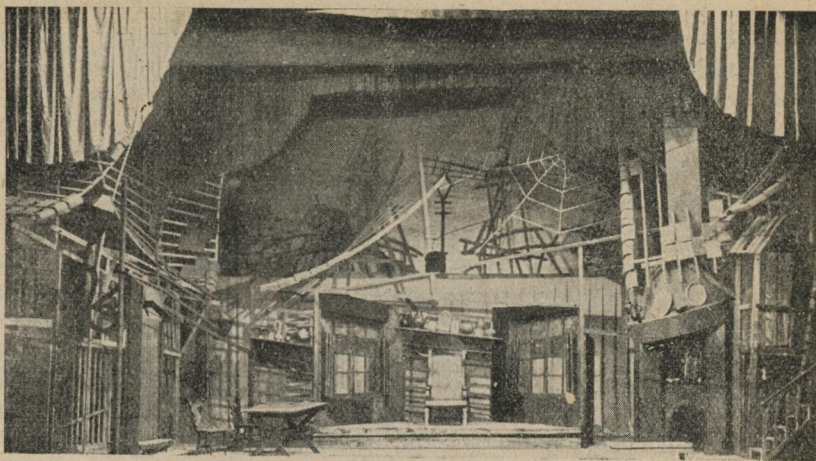
Держтеатр ім. Шевченка

„Азеф“—Арт. М. Олександрів

Харків

„Березіль“

Оформлення до постановки „Золоте Черев“

няка, висування на роботу молодих творчих сил республіки.

Третє — реформа самих форм оперного мистецтва в розумінню змісту опер, принципів їх побудови, режисерського підходу.

Четверте — створення оперної літератури, що гідна б була зайняти чільне місце в мистецтві пролетаріату, відбити в собі нашу добу.

П'яте—стати могутнім фактором широким робітничче-селянських мас (бо до старої опери робітнику ходити було зась!).

Така генеральна лінія Української державної академічної опери! Така та установка, що силою своєї інерції має скерувати роботу не тільки мистецьких сил свого колективу, але дати провідну установку музичному й музично-театральному мистецтву всієї республіки.

Ця робота багата наслідками, але про їх іншим разом.

П. Козицький

ШВИДКО БУДЕ ДЕМОНСТРУ-
:: :: ВАТИСЯ :: ::

ФІЛЬМ ВУФКУ **„АЛІМ“**

3 приводу відкриття Укрнартеатру

Ідея організації Українського Народного театру повстала вже давненько. Особливо гаряче обстоювала суспільна думка цю ідею з 24-25 р. р., коли вже стало ясно, що верхоглядним буде навгул пошивати весь спадок старої української культури театральної в «малоросійські дурні». Еспериментальна робота нашого театрального авангарду та й лікнен мистецький, який встигли ми «закінчити» за цей час нашого напруженого культурного будівництва, дав нам до рук зброю, що за її допомогою можемо тепер одрізнити «халтурну малоросейщину» від тих надбань передреволюційної доби, що гідні не останнього місця і в наші дні. В дебатах на сторінках преси з приводу організації народного театру та й в учинках ініціаторів не викристалізувалося тільки ясної думки, як власне розуміти цю ідею—відродження старого театру, чи використання старих форм і надбань передреволюційної культури театральної? Бо зрештою і самий, досить таки туманний епітет «народний» не всім був зрозумілий з того й виходило в перших спробах, що або узагальнювалося це поняття, поширюючи його й на зміст, або давали мішанину форм і репертуару, поєднуючи вистави побутово-етнографічних п'єс з неореалістичними п'єсами, типу «європейських». Ми застосовуємо на рахунок цих непорозумінь і нерозуміння терміну «народний» ті невдачі, що спіткали перші спроби організацій народного театру минулих сезонів, зокрема літнього—в Тіволі. Виявилось бо, що не гаразд розуміли ініціатори перспективи справи та її найблизчі завдання.

Не беремося в журнальній статті до розбору істоти театру, типу «народного», проте висловлюємо наші погляди на путі з перспективи справи організації цього театру. Ми відкидаємо від нього той халтурно малоросейський стиль, що найбільше ховається за вивіску «народного театру». Також не розглядаємо класифікацію «народний», як характеристику ідеології театру, бо наш час вніс класову ясність в оцінку суспільних явищ, а зокрема й мистецьких форм, напрямків та ідеологій. Туманну «народність», що за нею стояв певний ідеологічний зміст (він позначився і в театрі), відкидаємо звичайно й для сучасного радянського театру. Ми вважаємо, що за цією традиційною назвою треба розуміти певну, не

еклектичну, а оригінальну форму реалістичного театру українського, що стала результатом надбань культури передреволюційної доби. Ясно, що відкидати ці надбання, з будь яких ультра-скрайніх міркувань, ми не маємо права. Навіть коли припустимо, що культура ця й невисокого рівня, то все-ж таки вона є етап нашого зросту та розвитку, який маємо шанувати, а головне—не такі ми багаті культурно, щоб розкидатися й нехтувати тим, що маємо. Тому й повстає питання, як саме маємо взятися до цього спадку, яким чином його використати для нашої доби.

Вбачаємо для «Народного театру» дві путі. Перша путь—це масова популяризація надбань старої театральної культури української. В цьому роля театру визначатиметься як культурно-виховавча, плюс загальне історико-культурне значіння існування театрів академічних. Не тільки музеєм театрального минулого має бути в цьому разі театр, а культиватором та пропагатором тих здобутків, що маємо в минулому нашого мистецтва.

В мистецькому «credo» має плекати він традиції старого театру, в ансамблі скупити його корифеїв.

На другій путі мусить стати театр масовим українським театром, що, використовуючи популярну форму старого реалістично-побутового театру, має вложити в неї новий зміст сучасного радянського життя. Отже в частині репертуару має він поруч добору зі старих авторів, культивувати нову революційну п'єсу. В частині форми ставити йому якісь рямці не можна, бо фіксуючи старі форми й традиції мусить він орієнтуватися й на новий театр, академізуючи досягнення наших революційних новаторів та популяризуючи їх серед масового глядача.

Є ще звичайно й третя путь—запліснявілий трафарет та старий штамп, що призведуть до сумного кінця—халтури. Ми не застерігаємо театру від цього, бо довіряємо серйозності початку, певною запорукою є вже й те, що перейшовши за цей час тернистий шлях невдач і ляпсусів (не без халтури), добувається нарешті, він до політосвітних органів. Додають певність й перші вистави театру, бо хоч і трапилися в них може деякі огріхи (про це низче), про те видно

Ними Київська Ак. опера має намір продемонструвати всі свої художні можливості, дати оригінальну трактовку їм, піднятися далеко вище над той звичайний художній рівень в оперних постановках, що ми звикли до нього раніше, як до нудного трафарету.

Як бачимо, завдання серйозне. До здійснення його оперний театр готується, докладаючи найбільших сил, цілком свідомий того, які труднощі перед ним стоять. Найважливіша й найвідповідальніша частина роботи, звісно, припадає на постановців в першу чергу, а також і на диригентів. Від того, як вони сконтактують свою роботу, оскільки вони порозуміються на одних спільних методах виявлення музично-вокального і сценічно-декораційного матеріалу—великою мірою залежатиме успіх. У тім факті, що цілий час провадиться серйозна режисерська підготовча робота над постановками «Тараса Бульби» й «Орлиного бунту», що пророблюються найдрібніші деталі їх задалегідь, є достатня запорука їх художнього успіху. Особливі надії можна покласти на «Тараса Бульбу». До постановки цієї опери запрошено видатного режисера Заслуж. Арт. Респ. Гната Юру та видатного художника Анатолія Петрицького. З цього видно, що театр надає особливого значіння цій постановці виділяючи її, як центральну в репертуарі першого циклу.

За великий і почесний іспит для оперного театру слід уважати постановку «Майстерзінгерів». Опера ця для Києва нова. Що до музично-вокальної сторони—становить вона величезні труднощі. На постановку її затрачено вже багато диригентської та режисерської роботи. Можна сподіватись, що оперний театр переможе всі труднощі, і дасть майстерну постановку цієї грандіозної опери.

З кожного погляду постановка «Майстерзінгерів», велике культурне явище в житті Києва.

О. Григоренко

Ювілей квартету ім. Вільйома

Нещодавно минуло шість з половиною років з дня заснування квартету ім. Вільйома та п'ять років з моменту надання йому звання Державного квартету УСРР.

Святкування цього ювілею, що відбудетьсядесь через місяць, буде справжнім музичним святом не тільки для України, а й для всього СРСР, бо за час свого існування квартет ім. Вільйома проробив величезну художньо-освітню роботу серед широких мас і поставив себе, як висококваліфіковану художню одиницю, поруч із кращими квартетами союзу.

Квартет спочатку заснувався й досі працює в постійному складі—В. Гольдфельд (1-ша скрипка), О. Старосельський (2-га скрипка), А. Свірський (альт) та П. Кутїн (віолончель). За останнє десятиріччя це перший випадок в СРСР, що до незмінності складу квартету. Відколи працює він дав понад 400 концертів, більша частина яких припадає на села, робітничі селища та невеликі міста. Отже, треба відзначити широко-демократичний напрямок його художньої діяльності.

Крім суто-художньої роботи, квартет поклав на себе завдання знайомити українське суспільство з кращими музикантами Росії та Заходу, запрошуючи на свої концерти Петрі, Задору, Нейгауза, Барсову та інших. Отже, тоді коли ще не було на Україні Державної опери й Концертного бюро—квартет виконував функції філармонії. В основу своєї концертної діяльності він клав пропаганду нових композиторів—єврейських, руських та останніми часами, українських. Це вигідно відзначає його від руських квартетів, що переважно грають класичну літературу. З нагоди п'ятирічного ювілею щиро побажаємо квартетові ім. Вільйома дальшої успішної роботи на користь української музики та дальшого художнього самодосконалення.

В. К.

„Лізістрата“ зі „Арістофаном“ в Берлінському Volksbühne

Нещодавно закінчений
бойовик УФА

„ФАУСТ“

Режисер Мурнау

По чужих гранках

„Удивительная легкость мыслей“

Ці хлестаковські інтелектуальні здібності, посіла група людей, що примостилась коло видавництва «Кино-печать». За короткий час (що називається за одну ніч «Роберт-Дьявол», «Норма» і «Юрій Милославський») по всім СРСР розлилась повінь з невеличких дешевих книжечок, які досить «художественно» трактують про життя й діла чужоземних кіно-зірок всіх націй, полів і віку. Книжечками цими якась дбайлива рука, постачила й наші кіно-театри, де вони продаються в кіосках разом з іншою поважнішою та достойнішою літературою—навіть в кіоскові харківської ДАО і в Наркомосі довелось нам бачити ці панегірики Дугласам Валентінам, Ллойддам і всім іншим владарям екрану зі Сходу й Заходу.

Все було б нічого.

Чому справді радянському народові з нудьги не почитати про життя й діла тих, кого він волею чи неволею дивиться що вечора на срібнім тлі екрану?—Тим паче дешево,—лишень гривеник.

Проте послушайте, що люди кажуть.

Про ці книжечки пише тов. Блюм в статті «Кино-печать» з № 43 «Жизни искусства».

«Оторопь берет, когда подумаешь, что ведь сотни тысяч людей проглотят эту пошлейшую макулатуру».

Признатися по правді ми також оторопіли, коли, прочитавши цитовану статтю, перечитали з книжечки. Але тов. Блюм перечитав 15—йому й книги в руки:

...«4 посвящены «звездам» советского кино; и эти выпуски, при всей их идеологической

беззаботности, беспринципности, легковесности и... рекламности (книжки о Третьяковой и Хохловой) еще как-то терпимы. Но те, которые воспевают героев западного экрана, актеров европейско-американского кино-барахла, отравляющего советскую атмосферу хуже всякого религиозного опиума, одурманивающего сознание рабочего класса,—эти книжонки заслуживают быть сожженными как можно скорее».

Сезоннішої й достойнішої поради ми б не придумали й підпишемося під цією обома руками. Але слухайте пропагандисти й читачі цієї літератури далі:

«...Изворотливость кинопечатских писателей, старающихся, во что бы то ни стало, заставить советского читателя и зрителя прийти в умиление перед всеми этими Дугами и Пирлами (а стало быть, и перед их творчеством—всеми этими барахольными кино-картинами) доходит до геркулесовых столбов».

Для І. Уразова, приміром, маска Жені Портен,—міщанка з мрії про довоєнну німецьку жінку з

«детьми, церковью, кухней и нарядами»—«симпатичная немецкая женщина»... «Не умная, не красивая, не героическая, а рядовая симпатичная женщина».

Далі йде Конрад Вейдт, що заставляє містиком і факістом, справжню, затягнуту в петлю Індію. Янінгс—маска «міщанина» й тирана також як відомо «симпатичного». Пірл Уайт:

«создательница картин «более ехидных и верных, чем открытая проповедь фашизма»...

Кінець кінцем все це захоплення буржуазним кіно завершує хтось найсміливіший, що руба ставить питання:

«Необходимо установить деловое сотрудничество двух мировых центров кино-Голливуда (центр американского кино) и Москвы».

Тов. Блюм закінчує:

«Не пора ли одернуть, как следует, это кино-направление умов, идеологи которого завещали его советскому кино».

Нам на Україні так справу ставити не доводиться,—книжечки ці хвала Алахові друкувались не в нас, Мері Пікфорд з Дугою також нас не ошчасливили своїм візитом, щоб їх ми могли зустріти так як у Москві. Але над іншим все таки слід подумати. Добре подумати над тим, чи не кинуть прикладати своїх рук до пропаганди панегіриків фашистам, дегенератам та «симпатичним міщанам» написаних «с удивительной легкостью мыслей» кіно-письменниками з кіно-печати? Чи не взятися нам до видання своєї кіно-літератури, на якій би наш глядач справді виховувався?

**НЕЗАБАРОМ
НА ХАРКІВСЬКІМ
ЕКРАНІ ВУФКУ
„ГАМБУРГ“
СТЕЖТЕ ЗА АФІШАМИ**

Французький театр на роздоріжжі

Директор і режисер найсміливішого експериментального Паризького театру — «Studio des Champs Elvsées» каже в однім інтерв'ю з представником німецької преси:

«Я залишаю без уваги широкі кола, бо кожний новий сезон для мене знов початок, спроба знайти остаточний шлях, куди він веде. Тепер ми цього не знаємо. У Парижі, в цьому місті театру, налічується максимум п'ять тисяч чоловік, які серйозно цікавляться сучасними театральними проблемами. І ми теж цікавимося лише цією публікою, нечисленною, а в тім досить таки великою, щоб піднести наш дух. Таке-ж самісенке становище тепер по всій Європі: як у Берліні, Москві, Відні, так і по інших містах ми бачимо тіж такі п'ять тисяч. Цього досить. Їх кількість не залежить від назвища театру, хоч це буде театр Мейрхольда чи Кормейц-Мартіна. Обидва ці режисери працюють в ім'я різних принципів, але йдуть однаковими шляхами. Визначити їхню мету доволі важко, всі бо ми пірвавши з традиціями, ні від чого не відштовхуємося і блукаєм в темряві. Але всі ми прагнемо до одного, чого досягнуть, певне лишень наші нащадки, до загальноєвропейського театру в рямцях кожної національності. Найближче майбутнє покаже, що націоналізм і творчий дух нічого спільного поміж собою не мають. Наші духовні проблеми зараз так само інтернаціональні як і всі інші. Старий театр того й загинув, що слово не могло вмістити розмах сучасності. Експресіоністичний, кубістичний і масовий театри—все це серйозні спроби протиставити так несподівано виниклий недостачі слова нові декоративні й зорові можливості в звязку з новими достглыми проблемами».

Харків

Арт. Титаренко

„Березіль“

Арт. Бабіївна

„Конец Криворыльска“

Червонозаводський театр

П'єса Ромашова—спроба змалювати народження нового побуту в гливному болоті провінції.

Криворильські живуть своїм особливим життям. По великих центрах нове життя розгортається швидким темпом. В них менше препон до вільного ходу «зарі на зустріч».

А Криворильськ ще під впливом гнилого побуту.

Отчешаші, Корзинікіні, Севастьянови творять темні діла, мають ще надію на поворот білих, вплутують в безхитросно створену автором інтригу, комсомолку, вносять розлад в струнку ряди молоді і без того ще не дуже міцної, але яка все ж бадьоро йде до світлих днів майбутнього.

Шлях од Криворильська—міста непманів, шинкарів, шантажистів-врангельців до Ленінська—міста революційної молоді, міста нових днів, смілих поривань до будівництва інших форм життя—важкий і нерівний.

Молодь йде «зарі на зустріч» твердо, але часто зривається, торкаючись нехит-

роплетеної кокаїністом - білогвардійцем авантури.

Побут Криворильську Ромашов подав в низці досить яскравих епізодів. Нахил автора до «колориту»—бульвар, ресторан, клуб, пивна—занадто рябить в очах. Епізоди, що часто міняються, розбивають цілість. Перестановки декорацій, що робляться на виду у глядача, псує враження.

І не дивлячись на це, п'єса поставлена і розіграна свіжо, жваво і навіть захоплююче. Акторський склад Червонозаводського театру на належній височині. Северов, Росцій, Мальвін дали все, що можна було дати в одривочно-епізм, дичному створенні п'єси.

Нові для театру актори Левінсь ця і Крамської подають думку, що темив них має досвідчених і здатних режисерів.

Старанна постановка і непогана ролі акторів залишають хороше враження.

Взагалі можна з успіхом сказати, що зимній сезон Червонозаводський, що розпочав досить вдало.

В. Іволг жнім

На початку зимового музичного сезону Київського

Із київських хорів почали виступати з концертами «Думка» та «Рух».

«Думка» вже дала три концерти, маючи на меті продемонструвати киянам народню пісню різних народів. Перший концерт був присвячений виключно українській пісні, у другому та третьому концертах виконувалися пісні українські, російські, єврейські, тюрські та грузинські. Коли на першій концертній траплялися часом такі, характерні для «Думки», «звукові плями»—невизначеність музичної мови, великі огріхи, що до дикції,—то в другій концертній ці хибки зменшилися, і концерт був остільки цікавий, що за вимогою публіки третину пісень довелось повторювати, а потім присвятити ще один концерт цій самій програмі.

Капела «Рух» дала поки-що тільки один широкий концерт із художніх творів наддніпрянських, галицьких та російських композиторів. Ця капела квола економічно й примушена повсяк-час міняти склад своїх співаків, а тому в першій своїй концертній вона не спромоглася дійти вищого ступня музичної інтерпретації, хоча, загалом, для Києва це безперечно цінна культурно-мистецька одиниця, що ставить собою певний чинник до піднесення рівня музично-хорового життя в місті.

З симфонічної музики був тільки один концерт—оркестр Музтехнікуму під орудою проф. Вертьє вшанував 100-річчя з дня смерті Вебера відділом з його творів—увертюру до опер та

«Запрошенням на танок», другий відділ концерту присвятивши творам Глінки. Цей учений оркестр має особну цілеву установку: його завдання—привчити учнів до гри в оркестр ансамблі, а разом з тим, вступаючи з широкими концертами, переводити й певну культурну семдожню роботу. Уже в цьому концерті оркестр виявив досить добру звучність і певні кроки опанування технікою оркестрового виконання.

Із піаністів концертували: два чужоземці (віденець Лео Сирота і парижанин Жіль-Марше) та молодий киянин, піаніст з великою технікою—Корольков. Лео Сирота, що дав 3 концерти, не цілком задовольнив київського слухача: піаніст з могутньою технічною майстерністю, він не вмів з потрібною широтою й простотою віддати кантелену, а замість того калічить логіку музичної мови.

На парижанина Жіль-Марше музичний Київ збігся дивитися, сподіваючись почути щось визначне (обидва концерти Жіль-Марше були аншлагові), а замість того побачив піаніста середньої (а часом низької) художньої вартості.

Заслужований успіх мали 4 концерти чудесного співака Мигая, особливо останні 2 концерти—разом із Степановою. Ця співачка вперше виступала в Києві, і кияне зустріли її з ентузіазмом.

І/XI відбулось перше камерне зібрання: Горфайн, Тесельський, Вольф-Ізраєль та співачка Піотрович виконали тріо Чайковського, віолончельну сонату Рахманінова та романси цих композиторів.

„Мать“

«Мать»—виставлена одним з найвидатніших молодих режисерів — Пудовкіним за романом Максима Горького, гостро вирізняється не тільки на тлі продукції Межрабпом'у, але й взагалі серед нових картин цього сезону.

Міцний і суворий реаліст—Пудовкін має особливий хист до кінематографічного оповідання. Дія логічно розвивається, розгалужується на низку епізодів, міцно один з одним змонтованих і обростає живим м'ясом деталей, що підкреслюють її.

Не вважаючи на цю повноту ситуацій та образів, Пудовкін надто скупий на подробиці, пильно додержуючись тільки потрібних. Оповідальний хист Пудовкін яскраво підкреслює вдалим застосуванням натурних зйомок, що своїм ліризмом загострюють драматизм картини й сповнюють її життям. Барановська в ролі матери дала сильний, повний людяности образ. Гарний також і Баталов у ролі Пашки.

Залишаючись цілком самостійною, ця робота Пудовкіна багато в чім подібна до «Потьомкіна». Так само впадає в очі реалізм, але реалізм, що уникає дрібязково-натуралістичного побутовства, завжди вільний від трафарету й сильний динамікою кадрів та сміливістю й виразністю експозицій.

Соціальне значіння картини велике.

Паризм від нас уже на такій історичній дистанції, що до речі вже його показати не лишень в широкому соціальному охваті, але й у сутностях його з окремим людським життям та долею в образі безликої звірини, що чоботом городовика топче образ матери.

Песимізм картини, саме за такого обмеження свого завдання, має своє виправдання. Це не

Цікаве (і чималої культурної ваги) явище, прилюдний курс історично-музичних лекцій демонстрацій заслуженого професора Г. М. Беклемішева. Цей рік буде 4-им роком курсу: тепер буде продемонстровано творчість композиторів Польщі, Росії, України, та окремо Вебера й Бетховена (з нагоди їх роковин). Демонстрації ці відбуваються 2 рази на тиждень. Перша демонстрація відбулася на початку жовтня.

Кілька слів про перспективи музичні в Києві. Діяльність опери, безперечно, й надалі чимало позначатиметься на інтенсивності музичного життя в Києві. Видатним явищем, безперечно, будуть Бетховенські свята. За ініціативою Муз. Т-ва ім. Леонтовича організовано спеціальний комітет, що керуватиме організацією цього свята.

При Муз. Т-ві ім. Леонтовича організувалася Асоціація сучасної музики в складі композиторів та виконавців. Перший час ця Асоціація не виступатиме з широкими концертами, а дбатиме докладніше обізнатися з сучасною музикою, улаштувувачи закриті вечори, де демонструватиметься й обговорюватиметься творчість сучасних композиторів. Уже накреслено програму близько 10 вечорів (серед них 2 вечора місцевих, київських авторів). Надалі ж крім закритих вечорів, влаштовуватимуться й концерти для широкої публіки. Цей новий осередок вже й зараз викликає живе зацікавлення серед музикантів. Він, демонструючи новітню творчість, безперечно, спричинятиметься до поглиблення музичного життя.

«Думка» своїми першими концертами зробила спробу ознайомити киян із піснями різних наро-

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ

літературно-критичн. ілюстр. щомісячний журнал

„П Л У Ж А Н И Н“

ВИДАЄ СПІЛКА СЕЛЯН-ПИСЬМЕН. „ПЛУГ“
ЗА РЕДАКЦІЄЮ: Биковця М., Загула Д.,
Кириленка Ів., Лебеда В., Момота Ів.,
Панова Ан., Пилипенка С.

ПРОГРАМА ЖУРНАЛУ: організація літруху, теорія й літтехніка, художній розділ, наш побут, літдискусія, критика й бібліографія, весела сторінка, постова скринька.

Журнал рекомендовано для шкіл, вчителів, сільбудів, хатчитальнв Методкомом Соцвиху та Методкомом Політосвіти Наркомосу УСРР.

Редакція має чевел. запас комплектів за 1925 рік (6 кн.) по ціні 1 карб. 20 к. за компл. з перес., за 1926 рік єсть № 2, 3, 4-5, 6-7, 8-9 по ціні кожна книжка 30 к. з перес.

ПЕРЕДПЛАТА НА 3 МІС. (ЖОВТЕНЬ — ГРУДЕНЬ) 90 КОП.

Умови передплати на 1927р. буде оголошено в № 11 та 12.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: ХАРКІВ, ПУШКІНСЬКА, № 24.

картина широкої соціальної боротьби, це лишень епізод, уламок життя й боротьби, в який вилеєно людську долю, типову для звірячого побуту й режиму царату. Тільки таким тяжким і жорстким спомином він і повинен залишитися в нас у пам'яті. І коли б кінець фільму змінили, порятувавши матір або Пашку—це виглядало б нехудожньо й ідейно фальшиво. Додана на кінці, картина Кремля, над яким мають червоні прапори, за такої тяжкої розв'язки набуває глибокого символічного значіння історичної дистанції й неповоротності важкого минулого. Фільм «Мати» свідчить яскраво ще раз про стихійний зріст нашої кінематографії.

Н. Альф.

дів, співаних їхніми мовами. Вона в цьому напрямку працюватиме й далі. Близького часу вона влаштує кілька цікавих концертів: 1) пісня Соборної України (УСРР, Кубані, Холмщини, Прикарпатської України, Галичини, гуцульські пісні то-що), 2) другий цикл «Пісні народів» (армяни, молдаване, то-що), 3) концерт оперних хорів, 4) концерт з художніх творів сучасних українських композиторів.

За кілька днів має відбутися цікавий етнографічний концерт київських народних співців і музик (лірники, цимбалисти «троїста музика»). Організовує цей концерт етнографічна комісія ВУАН та Муз. Т-во ім. Леонтовича.

З окремих концертів, що будуть у близькому часі відзначаємо: 2 концерти аматорського симфонічного оркестру, що працює під проводом М. Радзівського при Муз. Т-ві ім. Леонтовича (у програмі твори Лисенка, Мясковского—«Степ» та Василенка—«1 симфонія») та 2 концерти піяніста проф. Тарновського з творів еспанської та французької музики.

Коли-б Об'єднанню Державних Академ. Опер пощастило систематично налагодити симфонічні концерти,—це було-б для Києва великою справою, бо останніми роками взимку киянам доводиться тільки випадково чути симфонії, тай то виконувані тільки «власними засобами»—ученьськими та аматорськими оркестрами.

Отже, кажучи загалом, можна сподіватися, що цього року музичне життя київське буде інтенсивно пульсувати,—інтенсивніше, ніж за минулих років.

Я. Юрмас.

ХРОНІКА

Харків

Державопера.

Гастролі народного артиста Собінова. З 17-го листопаду в театрі Харківської опери розпочнуться гастролі народного артиста Собінова. Він виступить у головній ролі опери Вагнера «Лоенгрін». Артист гастролуватиме в Харкові протягом місяця.

До постановки опери «Енеїда». На прикінці сезону в Харківській опері має піти опера Лисенка «Енеїда». Текст її в деяких місцях буде змінено. Над цим працює поет Микола Вороний. Музику до опери оброблює композитор Глієр. Ставитиме оперу режисер Лапицький.

«Любов до трьох помаранчів». В грудні в Харківській опері піде відома опера Прокоф'єва «Любов до трьох помаранчів». Переклад опери зробив М. Вороний.

Єврейський держтеатр. На загальних зборах робітників єврейського держтеатру, що відбулися цими днями, ухвалено відрахувати щомісяця 1% з заробітку на користь англійських гірників аж до закінчення страйку.

— Художній керівник єврейського держтеатру Є. Лойтер виїхав до Москви для переговорів з композитором Крейном художником Рабічевим та іншими митцями для участі їх у наступних постановках єврейського театру.

— Головний адміністратор єврейського театру Лавров виїхав до Одеси для переговорів про можливість намічених там гастролів єврейського держтеатру.

Дружній шарж

Мал. С. Козюренка

Робтеатр Пролеткульта. В робтеатрі Пролеткульта йде підготовча робота до постановки п'єси Сейфуліної «Виринея».

У Вапліте.

29 жовтня відбулися загальні збори членів літорганізації Вапліте. На них переобрано Президію та Контрольну Радку. До Президії ввійшли: М. Куліш (президент), М. Яловий (заступник), Аркадій Любченко (секретар); до Контрольної Ради: О. Досвітній, О. Слісаренко та Епик. На зборах ухвалено прийняти до організації Вапліте т. т. Смоліча та єврейського поета Квітку.

По музеях.

Музей революції. 6-го листопаду при музеї Революції УСРР в Харкові (вул. Вільної Академії № 4) відкрились два реорганізованих та значно поповнених відділи: «Лютин-Жовтень 1917-го року» та «Громадянська війна на Україні». Ці відділи відкрито з нагоди 9-х роковин Жовтневої Революції.

Серед українських композиторів

— **М. Вериківський** написав оперу «Хведір Андибер». Тепер пише і незабаром закінчить балет «Ягела».

— **Л. Ревуцький** закінчив дві частини своєї великої симфонії. Тепер композитор працює над струнним квітетом.

— **Б. Лятошинський** опрацьовує увертюру для симфонічного оркестру.

— **Я. Яциневич** написав два романси та один дует на слова І. Франка. Їх виконували в Одесі в день Франкових свят.

— **І Руденко**, молодий український композитор у Києві, написав увертюру на українські теми для оркестра народних інструментів.

— **Осідюк** зібрав на Холмщині побутові, історичні та обрядові народні пісні (до 200 пісень) — деякі з них цілком оригінальні, а деякі варіанти народних пісень. Запис цих пісень переводить композитор Л. Ревуцький.

— **Б. Яновський** здав оперному тресту два перших акта своєї опери «Вибух», написаної на сюжет п'єси «Тимошева рудня». Композитор закінчить оперу на прикінці сезону.

Українські пересувні робсельтеатри

Одеський робсельтеатр. Одеський робсельтеатр виїхав на периферію. В репертуарі: «Сава Чалий», «Пошилися у дурні», «Шторм» та інші. Режисером запрошено І. Кригу.

Красноградський робсельтеатр. У Краснограді вже шостий місяць існує пересувний робсельтеатр. За час своєї праці він пропустив 4000 глядачів. У репертуарі, крім старих п'єс — «Батальон мертвих», «Землетрус», «Родина щіткарів» то-що.

Зинов'євський робсельтеатр. За художнім керівництвом Предславича у Зинов'євську утворився робсельтеатр, що існує вже півроку. Театр гастролував по Запоріжжі та Криворіжжі. Тепер театр виготовував для робітничих клубів низку нових постановок.

Київ

Нові постановки.

В найближчі дні піде нова постановка—«Чіо-Чіо-Сан». Режисер Я. Гречньов. Диригент О. Орлов. В чільній ролі Бетерфляй виступає відома артистка Сироватська. Цю-я роллю готують молоді артистки Урбан та Ульяницька. План постановки—реалістичний. Декорація—стилізація японської гравюри.

Підготовча робота над постановкою «Майстерзінгери».

Прискореним темпом провадиться робота над постановкою «Майстерзінгерів.» Диригент засл. арт. А. Маргулян уже закінчив музичну частину. Одбуваються оркестрові репетиції. Опера піде 16 листопаду. Всі оцінюють постановку «Майстерзінгерів» як дуже серйозний іспит для Київської ДАО.

Що до музичної й вокальної роботи немає найменших побоювань. Диригент А. Маргулян прикладає всіх сил, щоб опера прозвучала в усій своїй грандіозній силі.

«Тарас Бульба»

Під виключним доглядом художньої Ради Оперного театру, режисурі й культурних діячів—готується опера «Тарас Бульба». До неї готуються як до великого культурного свята. На цю постановку не шкодують ні сил, ні коштів. Це—центральна постановка в сезоні. Нею оперний театр хоче перемогти навіть тих, що найбільш вороже ставляться до української опери. Постановку доручено режисерів театру ім. Франка—Заслуженому артисту республіки Гн. Юрі. Художнє оформлення—Анатолію Петрицькому. Гн. Юра не що давно робив доповідь на художній Раді про основні принципи постановки. Опера піде в умовнім плані. Буде підкреслено соціальну мотивацію боротьби козаччини з поляками, звісно, в тих межах, як це дозволить сама опера. На змуду Гн. Юри фінал п'єси кінце треба змінити, саме—дати такий, як у Гоголя. Художня Рада дала попередню санкцію на постановку в тім плані, що його запропонував Гн. Юра. Що до зміни фіналу, то художня Рада доручила спеціальній комісії (Гн. Юра, Вериківський, Савченко, Петрицький і Орлов) розробити ці питання. Поки що комісія ухвалила дати новий текст до фінальної сцени. Музику на цей текст буде писати Вериківський. Опера піде на початку грудня. Петрицький закінчує ескізи.

Чільні партії в «Тарасі» розподілені так—Тарас—Іллін, Шидловський, Остап—Шуйський, Андрій—Мосін і Базанов, Мати—Захарова і Пюторович, Марильця—Ульяницька і Кузнецька.

Всі партії вже вивчені. Цими днями приступають до репетицій.

«Орлиний бунт».

Остання постановка в першому циклі «Орлиний бунт» (Пугачівщина) в перекладі Я. Савченка. Постановець О. Улаханів. Диригент—А. Маргулян.

В чільних ролях виступають: Пугачов—Шидловський і Іллін, Хлопуша—Мосін і Базанов. Устя—Захарова, Ліза—Сироватська, Юровська й Кузнецька.

Всі партії й хори—вивчені. Опера піде в кінці грудня.

До складу трупі запрошено відому артистку Воронець, що цими днями приїздить з закордону. Проводяться також переговори з Цесевичем спеціально для виступу його в ролі Тараса Бульби.

Рік роботи капели „Зоря“

24 жовтня капела «Зоря» в Дніпровському святкувала перші роковини свого існування. Торік у цей день капела керівництвом диригента М. Міця дала свій перший прилюдний концерт.

За рік капела дала 60 концертів, з них лишень 6 у центральних театрах, а інші—по робітничих клубах, сельбудах то-що. В репертуарі капели більш, як 150 творів різних авторів. В складі капели 42 співаки.

Даючи концерти в клубах, сельбудах капела, одночасно, керувала їх роботою, була для них зразком і не дивно, що з того часу, як утворилася капела, репертуар хорових клубних гуртків значно змінився на краще.

Останнього часу капела перейшла на циклові концерти, щоб дати слухачеві закінчене уявлення про ту або іншу фазу народньої творчості, або окремого композитора. Тепер роботу капели скеровано до вивчення творів світових композиторів. Слід відзначити, що скрутні матеріальні умови не дають капелі широко розгорнути свою роботу, бо невеликої дотації вистачає лишень на забезпечення наймінімальніших потреб. Культурно-громадським колам Дніпропетровщини слід давно звернути увагу на поліпшення матеріального стану капели.

Музкор Бас.

Ленінград

Український театр в Ленінграді. Постановкою п'єси М. Старицького «Юрко Довбиш» розпочав зимовий сезон український театр у Ленінграді. Йому дали під вистави кол. залу Павлової на Троцькій вул. 13. Художній керівник театру К. Рекало; режисер—Сукач.

Ленінградська капела ввела до свого репертуару художні обробки народніх пісень РСФРР, УСРР, Білорусі, Грузії та Вірменії. Значну увагу капела звернула на український репертуар, давши поруч з старими піснями художні композиції Леонтовича, Степового, Вериківського, Копиця й Козицького. Концерти з українським репертуаром користуються в Ленінграді величезним успіхом.

Пленум ЦК Робмис. 1 грудня в Ленінграді відбудеться Пленум ЦК Робмису. На пленумі візьмуть участь представники центральних бюро 30 республік Союзу. На порядку денному—доклад ЦК, питання про безробіття та організаційні питання. Пленум відкривається у великому Драматичному театрі.

Театр нових п'єс. Театр «Нових п'єс», що його організовує ленінградське товариство драматичних письменників, відкриває сезон 10 листопаду п'єсою В. Боцяновського «Папеса Іоана»—постановка Крижицького, декорація В. Янова. Далі підуть: «Кар'єра» Бризгалкіна-Мировичи (шла в білоруській драмі) та «Белочка» Крашенинікова.

Заходи боротьби з безробіттям. Ленінградський Робмис ухвалив запровадити широкую роботу в справі боротьби з безробіттям. Для цього в першу чергу всім, хто сполучає свою роботу з роботою в інших підприємствах, запропоновано залишитись працювати в якому-небудь одному. Вияток буде зроблено лишень тоді, коли на Біржі праці не знайдеться робітників відповідної кваліфікації. Виявилось, що сполучення роботи головним чином практикується у філармонії, театрі юних глядачів та підприємствах Нархарчу.

За кордоном

Прем'єри Берлінських театрів.

В Staatstheater іде «Гамлет» за режисурою Еснера. В Лессінг-театрі незабаром відновлюється постановка Гавітманової Рози Бернд. На початку листопаду в Kunstlertheater піде нова оперета Оскара Штрауса—«Королева» в постановці Рейнгардта. В театрі Nollanoripletz відбудеться прем'єра містерії Ведекінда—«Франціска» поставлена Мартінсем. Ведекінд закінчив трагедію «Луду» що піде в Staatstheater Trianotheater ставить нову п'єсу Людвіга Хіршерельд—«Жінка з двома серцями». Нова опера Сергія Прокоф'єва «Вогневий ангел» піде цього сезону в Міський опері.

В Zustspilhaus готують п'єсу Рудольфа Лотара—«Герцогиня Ельби». В театрі Volkstühne іде «Лізістрата» за Аристафоном.—Нещодавно нагороджена Клейстовою премією п'єса Олександра Лернер—«Голенія» піде в однім Рейнгардтвським театрі.

Разумний в Берліні закінчив сценарій для своєї другої кіно-картини. Сценарій на тему одного Дікенсового оповідання.

У Відні зробив сенсацію молодий тенор Ян Кінґура. Кінґура зараз виступає в віденській міській опері в «Ріголето» й «Туга».

Е. Рекс написав трьохактову комедію «Райська пташка», що піде незабаром у Гамбурзі.

Німеччина урочисто святкує 200 роковини з дня смерті відомого гравера та ілюстратора часів Рококо—Ходовецького. Академія Мистецтв упорядила виставку його робіт. Друга виставка відчинилась в «Märkische Museum».

Ліліан Гіш виступає в ролі Ганни Кареніної в фільмі, що його ставить фірма Метро Голдвін у Голівуді.

Винахід для випробування акустики помешкань. Відомо, що наперед дуже трудно визначити акустичні властивості будівель. Дуже часто буває, що будинки призначені для музики або співу не дають відповідних наслідків що до акустики навіть коли при будові їх запобігають всіх заходів. Тепер лондонська фізична лабораторія сконструювала апарат, що ним можна дослідити акустику будівлі на проєкті. Перевіряють акустичні властивості майбутньої будови на моделі за допомогою електричного апарату, що дає водночас і звукову й світлову хвилю, отже рух та відбиття звука можна реєструвати по світових хвилях і таким чином облічувати всі акустичні властивості проєктованої будови.

ВИСТАВКИ.

Розпочалась осіння виставка берлінського Сесіону. Берлінська галерея Каспар впорядила виставку графіки Макса Лібермана. Галерея Sagert виставку графіки та малюнків Кете Колвіу. В галереї Флехтгейм розпочалась виставка робіт бельгійського художника Мазереля.

Лист до редакції

Ш. т. Редакторе!

Прошу не відмовити видрукувати оці кілька рядків у Вашому журналі:

В номері 45 «Культура і Побут» вміщено статтю «Театр і драматург»—за моїм підписом. Статтю писав я, але ніяк не можу погодитися з тими висновками, що читаю тепер в цій статті. Не знаю, хто тому виною, але **ці висновки діаметрально протилежні тим, що робив я, пишучи статтю.**

Отже зрікаюся цієї статті. Свої думки про «театр і драматурга» докладно подаю в статті до 12 номера журналу «Червоний шлях».

Ю. Смолич.

s/XI—1926 року.

Ріжні

22% безробітних. За відомостями ЦК Робмису на 1 липня кількість безробітних по спілці Робмис доходить цифри 22% всіх членів союзу. Хоча останнього часу в багатьох місцях формувалися трупи для зимового сезону, проте кількість безробітних зменшилась на небагато. ЦК зараз виробляє низку заходів для врегулювання питань у справі безробіття.

«Саламандра». А. Луначарський та Г. Гребнер закінчують сценарій «Саламандра». В ньому автори змальовують обставини, що потягли за собою самогубство проф. Камерера. Проте драма вченого послужила лишень вихідною точкою для розвитку оригінальної фабули про звичай редакційно настроєних учених Заходу.

«Під зірками». Дирекція Ленінградських актеатрів категорично заборонила артистам опери виступати в симфонічних концертах Філармонії. Делегація артистів прохала скасувати цю постанову, бо заборона виступити погано відбивається на їх матеріальному становищі. Дирекція погодилась на це, але з тою умовою, що артисти виступатимуть у Філармонії «під трьома зірками», щоб-то на місці їх прізвищ у програмах стоятиме *.*.*

Страхування вистав. У Америці утворилося театральне страхове т-во. Його мета—страхувати театри від матеріальних збитків. Угода поміж театром та т-вом може бути на один день, на тиждень, на місяць і більше.

Крадіжка у Гергардта Гавітмана. У літературних та громадських колах Німеччини велике вражіння зробила крадіжка у відомого письменника Гергардта Гавітмана. Злодії вдерлися до кабінету драматурга, поламали письменний стол і забрали з нього рукописи—працю Гавітмана за ці 10 років. Гроші, золото та різні коштовні речі злодії не зачипили.

Відповідальний редактор **М. Христовий**

ЖИЗНЬ ИСКУССТВА

ПРОДОЛЖАЕТСЯ ПРИЕМ ПОДПИСКИ
НА ЖУРНАЛ

С ПРОГРАММАМИ И ЛИБРЕТТО ВСЕХ ТЕАТРОВ
::: ДО КОНЦА ГОДА (9 НОМЕРОВ) 2 РУБ. :::

Цена номера в Ленингр. и Москве 30 к., в провинц. и на вокз. 35 к.

Подписка принимается: в Главн. Конторе, Ленинград ул. Лассалю, 2,
в Отд. Москва, Страстной бульвар, 4 и во всех почт.-телегр. конт. СССР.

В ЛЕНИНГРАДЕ И МОСКВЕ МОЖНО ПОДПИСАТЬСЯ У ЛЮБОГО ПОЧТАЛЬОНА

ПРОГРАМИ ТЕАТРІВ

Державна акомпера

Корсар

Балет на 4 дії, 7 картин.

Муз. Адама, Арендса, Деліб, Толстякова.

Дієві особи:

Конрад, ватажок корсарів Жуков.
Медора, молода гречанка, годованка Рейзен.
Ісаака Романенко.
Сеїд Паша Рябців (засл. арт.).
Ісаак Ланкедам Дуленко.
Гюльнара, найулюбленіша жінка Сеїд Паші Тарханів.
Біранто, поплічний Конрадів Богомил.
Доглядач у гаремі

I акт. Базар невольниць.

1. Приїзд корсарів. 2. Вихід Ісаака й Медори. 3. Конрад забачивши Медору наказує корсарам викрасти її та інших невольниць. 4. Вихід Сеїда Паші для купівлі невольниць у свій гарем. Танки невольниць і невольників.

Танок невольниці виконає—Маслова,

Танок невольниці й невольника виконають—Тасенко й Чернишів.

Танок невольниць і невольників виконають—Ільїна, Опшамц, Мулер і Ковалів.

5. Ісаак Ланкедам пропонує Сеїд-Паші купити Медору і примушує її танцювати.

Танок Медори з невольником—Рейзен, Швеців.

6. Сеїд Паша купує Медору й каже привести її в палац. Ісаак відсилає Медору в будинок, а сам іде. Конрад викликає Медору.

Танок корсарів і невольниць—Рейзен, Жуков, Тарханів, Берг, Соколова, Герман, Смірнова, Якобі, Гасенко, Федорів, Захарів, Барський, Горохів, Кузнеців, Соболь.

9. Конрад краде Медору, а корсари інших невольниць і ведуть їх на свій корабль. Повернувся Ісаак. Зняв галас, але Біранто веде і його на корабль. Корсари від'їждять.

II акт. I картина. В Таборі корсарів.

1. Вихід Конрада й Медори. 2. Вихід Біранто. 3. Вихід корсарів з невольницями. Невольниці просять корсарів пустити їх. Ісаак молить Конрада пустити невольниць, думаючи, що він звільнить і Медору. Медора також просить Конрада за невольниць. Конрад згодився.

Танок Adagio—Рейзен і Жуков. Невольниці й корсари. Варіяція—Жуков. Варіяція—Яригіна. Сода—Рейзен і Жуков. Загальний танок Дорохівська, Деларова, Соколова, Гасенко, Герман, Якобі, Смірнова, Берг, Захарів, Барський, Горохів, Федорів, Кузнеців, Соболь. Жарт Медори (танок в строї корсара)—Рейзен. 6. Невольниці знову благають корсарів пустити їх. Медора просить за їх Конрада. Конрад відпускає. Розлютовані корсари на чолі з Біранто нападають на Конрада. Конрад дужий фізично перемагає й виходить з Медорою. Біранто вирішує помститись, украсти Медору й віддати її Ісаакові. Він отрує букет сонним зіллям, пробує його на однім з корсарів і доручає Ісаакові викрасти Медору.

III акт. II картина. Конрадів намет.

1. Конрад з Медорою входять у намет. 2. Сцена кохання. Ісаак передає Медорі букет, а та підносить його Конрадові. Конрад понюхав і знепритомнів. Медора жахається. Виходять корсари в машкарах. Вона чує біду й починає будити Конрада. Біранто хоче її відтягти. Медора захищається й ранить йому руку. Один корсар хвтає її й виносить.

III акт. В палаці Сеїд-Паші.

1. Вихід Гюльнари. 2. Вихід Сеїд-Паші. 3. Танок жінок—Долохова, Штоль, Дунаєвська, Озолінг. 4. Танок Гюльнари—Дуленко. 5. Вихід Ісаака Медора. Ісаак просить заплатити йому, але Медора скаржиться на його і він одержує тумаки тай тільки. Медора лишається в Сеїда Паші. Жінки розважають її танками. Проходять дерев'яні. Один підходить до Медори зриває машкару—Конрад. Медорі мариться сон.

В «Сні» танцюють—Берг, Васіна, Віноградова, Герман, Гасенко, Дуленко, Дорохівська, Долохова, Дунаївська, Ільїна, Маслова, Озолінг, Перяславцев, Ошкми, Стрілова, Соколова, Штоль, Яригіна, Якобі, Горохів, Захарів, Ковалів, Кузнеців, Мулер, Мессерер, Маневич, Павлів, Соболь, Федорів, Чернишів. 1. Adagio—Рейзен, Жуков. 2. Adagio—Дуленко, Швецов.

Корсари громлять палац. Медора розповідає Конрадові, що з нею сталося коли він знепритомнів. Це викриває Біранто. Конрад стріляє в Біранто та Медора відводить руку і врятовує його. Сторожа Паші перемагає корсарів. Конрад, Медора, Біранто й кілька корсарів утікають.

Фінал.

На кораблі Біранто знову наважується забити Конрада. Але помітила Медора й попередила Конрада. Конрад скидає Біранто в море. Бура. Корабль розбиває об скелю. На ній і рятується Конрад з Медорою.

Постановка засл. арт. В. Рябцева й А. Мессерер.

Solo скрипка—проф. Добржинець та Пергамент.

Solo арфа—Пушкарьова В.

Диригент І. Вейсберг.

Аїда

Опера на 4 дії, 6 картин. Муз. Дж. Верді, переклад Старицької-Черняхівської.

Дієві особи.

Цар Єгипту Тоцький.
Амнеріс, його дочка Маньківська, Векер.
Аїда, рабіня Ефіопська царівна

Литвиненко-Вольгемут
(засл. арт.), Владимірова

Радамес, начальник дворцевої сторожі

Брігіневич.
Рамфіс «верховний жрець» Циньов.

Амонасро, цар Ефіопський (батько Аїди)

Головін (арт. вел. Моск. театру).
Гінець (вісник) Дідківський.

Жерці, жриці, міністри, воєначальники, придворні, салдати, раби, полонені ефіопи та єгипетський народ.

Діється в Мемфісі й Фівах.

Танки поставив балетмейстер Мессерер.

Сценічне оформлення худ. Дубровина.

Диригент М. Штейман.

Незрівняний лицар

(Дон-Кіхот).

Балет на 4 дії, 7 картин, муз. Л. Мінкуса.

Дієві особи:

Дон-Кіхот Швеців.
Санчо-Панса В. Рябців (засл. арт.).
Лоренцо, батько Кітрі, корчмар . . . Романенко.
Його дружина Долохова.
Кітрі, їх дочка, вона-ж Дульцінея . . . Рейзен.
Гамаш, багатий шляхтич Аркад'єв.
Базиль, голяр Жуков.
Подруги Кітрі:

Жуаніта Берг.
Пікіллія Соколова.
Вулична танцюристка Деларова.
Еспада Павлів.
Чулоси Чернишів, Захарів, Тарханів.
Бандерільоси Федорів, Ковалів, Горохів.
Мерседес, танцюристка в таверні . . . Яригіна.

Цигани (мандрівна трупа):
Деларова, Чернишів, Маслова, Гасенко, Озолінг,
Долохова, Маневіч, Кузнецов, Богомил, Барський,
Цариця Дріяд Виноградова.
Амур уч. студії держ. оп.

Пролог. I карт.

ДОН-КІХОТОВА КІМНАТА.

1. Незрівняний лицар Дон-Кіхот лагодиться вдруге виїздити за пригодами.
2. Привиди Дон-Кіхотів.
3. З'являється Санчо Панса, готовий вирушати в похід із Дон-Кіхотом.

Дія I, карт. II.

МАЙДАН У БАРСЕЛОНІ.

1. Народня сцена.
2. Танок «Кітрі й Базіля» вик. Рейзен та Жуков.
3. Лоренцо, батько Кітрі не співчуває кохання Кітрі до Базіля, виганяє останнього й настоює, щоб Кітрі взяла шлюб з Гамашем. Гамаш, радіє з перемоги, обдаровує грішми юрбу, що вітає його з шлюбом.
4. Народ танцює. Сегеділью вик. Стрілова, Маслова, Якобі, Бауер, Гасенко, Озолінг, Дунаївська, Штоль, Малець, Лур'є, Муллер, Богомил, Соболь, Барський, Маневіч.
5. Гри й танки тореадорів вик. Павлів, Чернишів, Федорів, Захарів, Ковалів, Горохів, Тарханів.
6. Танок вуличної танцюристки з ножами вик. Деларова.
7. З'являються—Дон-Кіхот і Санчо Панса.
8. Жартують над Санчо-Панса, Дон-Кіхот його захищає.
9. Народ, наслухавшись про Дон-Кіхотів пригоди, боїться, щоб той не побив і не покалічив їх і падає перед ним на коліна. Дон-Кіхот, цілком задоволений з цього, приймає пропозиції корчмара Лоренцо й заходить до корчми, а продавниці квіток розважають Санчо-Панса.
10. Танок квіточниць вик. Васина, Ошкамп, Іміна, Смирнова, Герман.
11. Танок Кітриних подруг вик. Берг і Соколова.
12. Танок, сцена де Дон-Кіхот обирає Кітрі своєю дамою й називає її Дульцінеєю.
13. Менует вик. Рейзен, Берг, Соколова, Швеців, Аркад'єв.
14. Танок Кітрі—вик. Дуленко.
15. Загальний танок.

Дія II, карт. III.

ТАВЕРНА.

1. Народня сцена, танки в еспанській корчмі.
2. Танок Мерседес вик. Яригіна.
3. Драматична сцена й заступництво Дон-Кіхота за Кітрі й Базіля перед Лоренцо, що перешкоджає шлюбові Кітрі з осоружним Гамашем.
4. Загальний танок.

Дія III, карт. IV.

ВІТРАК.

1. Проба спектаклю мандрівної трупи.
2. З'являються Дон-Кіхот і Санчо-Панса.
3. Мандрівна трупа вітає Дон-Кіхота й розважає його танками.
4. Циганський танок вик. Деларова, Чернишів, Маслова, Гасенко, Озолінг, Долохова, Маневіч, Кузнецов, Богомил, Барський.
5. Актори покачують Дон-Кіхотові свій спектакль, він приймає його за дійсність і виступає на захист героїні. Руйнує ятку й, забачивши, що крила на вітраку крутяться, розпочинає з ними бій. Крило підносить його в повітря, він падає й розбивається.

Карт. V.

ЗАПОВІДНИЙ ЛІС.

1. Дон-Кіхота, змученого й побитого в бої з вітраком, Санчо-Панса кладе спочивати в лісі.
2. Сон Дон-Кіхота: а) танок лісових фей вик. Долохова, Шталь, Малець, Жерлінська, Бауер, б) боротьба з корінням, в) бій з павуком.

Карт. VI.

В САДУ ДУЛЬЦІНЕЇ (продов. сна).

Цариця дріяд—Виноградова. Танок дріяд вик. Васина, Ашкамі, Берг, Соколова, Смирнова, Гасенко, Іліна, Якобі, Герман, Дунаївська, Маслова, Озолінг, Стрілова.
Вихід Дульцінеї—вик. Дуленко.

Дія IV, карт. VII.

МАЙДАН.

1. Нарід чекає виходу одружених Кітрі й Базіля.
2. Сцена привітання з танками.
3. Варіацію вик. Мулер і Ковалів.
4. Вихід Дон-Кіхота й Санчо-Панса, яких народ радо зустрічає, а Кітрі й Базиль дякують за допомогу їм і запрошують на своє весілля: а) Варіацію вик. Переяславець. б) *adagio* вик. Рейзен та Жуков, в) Варіацію вик. Васина. г) Варіацію вик. Яригіна. д) Варіацію вик. Жуков. е) Варіацію вик. Рейзен. ж) *Coda* вик. Рейзен та Жуков, Яригіна, Переяславець, Васина.
5. Фанданго—Долохова, Штоль, Малець, Бауер, Жерлінська, Дунаївська, Горохів, Соболь, Тарханів, Маневіч, Кузнецов, Барський.
6. Остання сцена. Нарід вітає Дон-Кіхота, яко визволителя від насильства й гніту.
Соло віолончели вик. А. Щетина.
Соло арфи—В. Пушкарьова.
Ескізи декорацій і строїв худ. акад. театрів Б. Альмедінгена.

Ларигент I. Вейсенберг.

Балетмейстер засл. арт. В. Рябців.
Виставу веде Муравин.

Снігуронька (весняна казка)

Опера на 4 дії з прологом.
Муз. М. Римського-Корсакова.

Переклад О. Варави.

Дієві особи в пролозі:

Весна-Красна	Пушкарьова, Ахматова.
Дід-Мороз	Донець (засл. артист), Цинів.
Снігуронька	Макурова, Турчанінова.
Лісовик	Пресс, Чишко.
Масниця-солом'яне опудало	Семенців, Корсаков.
Бобиль	Гайдамака, Дитківський.
Бобилиха, його жінка	Стуканівська, Ахматова.
Почет весни, птахи, журавлі, гуси, качки, шпаки, сороки, жайворонки та ін.	

Дієві особи в опері:

Цар Берендей	Середа, Анисимів.
Бермита боярин	Зайднер, Циньов.
Весна-Красна	Пушкарьова.
Снігуронька	Макурова, Турчанінова.
Бобиль	Гайдамака, Дитківський.
Бобилиха	Стуканівська, Ахматова.
Лель, пастух	Золотогорова, Веккер.
Купава, молода дівчина	

Литвиненко-Вольгемут (засл. артистка).

Мізгир, торговий гість
1-й Вірюч.
2-й Вірюч.
Царський джура
Лісовик
Бояри, боярині, царські придворці, гуслірі, скоморохи, сурмачі, пастухи, хлопці, й дівчата, Берендей, лісовики, квіти—оточення весни.
Діється в країні Берендей за доісторичних часів.

Пролог перебігає на червоній горці, поблизу Берендєвського селища—столиці царя Берендея. Перша дія,—в зарічній слободі Берендейці. Друга дія—в палаці царя Берендея. Третя—в заповідній лісі. Четверта—в Яриловій долині.

Танки поставлені балет. В. Рябцевим (заслуж. артист.)

Художник Мусатів.
Диригент М. Штейман.

Винова краля

Опера на 3 дії, 7 картин.
Лібрето (за Пушкіним) М. Чайківського.

Переклад Філяньського.

Музика П. Чайківського.

Дієві особи:

Герман	Чишко, Бригіневич.
Граф Томський	Яр, Тоцький.
Князь Єлеський	Норців, Градів.
Чекалинський	Анісимів, Прес.
Сурін	Семенців, Циньов.
Чиплицький	Жихарьов, Корсаков.
Церемоніймайстер	Градів, Манько.
Графиня	Веккер, Пушкарьова.
Ліза	Литвиненко-Вольгемут (засл. арт.), Володимирова.
Поліна	Золотогорова, Маньківська.
Мапа	Іскра-Єзерська, Орлова.
Гувернантка	Стуканівська, Ахматова.

В інтермедії.

Пастушка
Пастушок
Золотогор
Орлова, Іскра-Єзерська.
Золотогорова, Маньківська.
Зайднер.

Діється в Петербурзі в кінці 18 століття.

Сценічне оформлення худ. Н. Мусатова.

Танки балетм. Мессерер.

Хормейстер—О. Попів.

Завід. літ. част. М. Вороний.

Виставу веде — М. Чемезів.

Диригент М. Штейман.

Держтеатр „Березіль“

Мистецький керівник—Народний артист Республіки Лесь Курбас

Шпана

Огляд—ексцентріяда в 9 показах.

Сатира памфлет Ярошенко.

Словесне оформлення інтермедій Каплі-Яворовського та Бондарчука.

Композиція огляду Бортника.

Дієві особи:

Стрижак.	Шагайда, Кошевський.
Бухгалтер	Крушельницький.
Довгаль.	Сердюк, Радчук.
Машиністка Ольга	Чистякова, Бабієва.
Шершепка	Радчук, Масоха.
Поетеса.	Смерека.
Селянин	Бабенко.
Робітник	Стещенко.
Секретар Нарсуду	Савченко.
Хазяїн пивної.	Карпенко.
Повії	Стещенко, Бабенко.
Безпритульні.	Даценко, Пігулович.
Музики в пивній.	Станіславська, Шутенко.
« « «	Хоткевич.
Агенти каррозшуку.	Балабан, Карпенко.
Міліція.	Кононенко, Козаченко, Стещенко.
Танок смерті:	Титаренко, Балабан, Масоха.
Аристократи, робітники, балагури, співучасники диспуту.	

В постановці занята вся труппа.

Постановка режисера Бортника.

Реж. лаборанти: Берічова, Лішанський.

Танки Вігільов.

Художники Шкляїв та Сімашкевич.

Крижанівський.

Виставу веде помреж Савіцький.

Золоте черево

П'єса на 3 дії Кромелінка, переклад Стещенка.

Постановка головного режисера, Народного Артиста Республіки Лесь Курбаса.

Дієві особи:

П'єр Огюст	Шагайда.
Мюскар—слуга	Гірняк.
Фруманс, служниця—дружина	
Мюскара	Ужвій, Пілінська.
Барбюлеск—лікар	Крушельницький, Карпенко.
Бургомістр	Радчук.
Меліна	Чистякова.
Придан кривник П'єра	Балабан, Подорожний.
Фрізон	Масоха, Савченко.
Гермінія	Титаренко.
Плєтуха	Пилипенко.
Лєлюбр	Бабенко.
Нотар	Кононенко.
Актор	Хоткевич, Іванів.
Жінки	Криницька, Петрова, Смерека, Станіславська.
Дівчата	Доценко, Косаківна, Кузьменко, Лор, Пігулович.
Старшина	Дробинський.
Писарі	Жаданівський, Савченко.
Фанфарники	Возіан, Гавришко, Шутенко.
	Художник Вадим Меллер.
	Режлаборанти: Х. Шмайн, Л. Дубовик.
	Звуковий пейзаж В. Крижанівського.
	Веде виставу О. Савіцький.

Жакерія

Трагедія-епопея на 4 дії за М. Меріме.

Дієві особи:

Сірій Вовк	Шагайда С., Романенко О.
Осаул	Свашенко С.
Вільфрід	Іванів.
Годфруа, кривий	Макаренко А.
Новий	Гавришко.
Барон Д'Апремон	Сердюк Л.
Ізабела його дочка	Чистякова, Пілінська,
»	Добровольська.
Конрад—його син	Титаренко Н., Бабіївна Т.
Сенешаль—дворецький барона	Стукаченко В.
Буфон	Балабан Б., Назарчук.
Бонен—учитель	Савченко.
Маріон	Стешенко, Смерека.
Пер	Масоха, Кошевський.
1-й паж	Пігулович О.
2-й паж	Лор С.
Хома	Кононенко М.
Рено	Ходкевич С.
Моран	Карпенко С.
Сімон	Стеценко В.
Бартелемі	Макаренко.
Гальон	Свашенко С.
Марта	Петрова Е.
Жанета	Бабенко Л.
1-й селянин	Жаданівський.
2-й селянин	Гавришко.
3-й селянин	Іванів.
4-й селянин	Захарчук.
Абрам—кабатчик	Спішинський.
Сір Де-Беліль, посланець короля	Гіряк А.
Брат Жан	Бучма А.
» Гонорій	Крушельницький М.
» Сульпіцій	Шутенко А.
» Годеран	Подорожний О.
» Ігнатій	Савченко К.
Д'Акуїні Ласіньяк—лицар	Подорожний О.
Де-Курсі—лицар	Білашенко.
Де-Буасі—лицар	Возіан.
Сір Будуен—лицар	Дробінський.
Сен Круа—лицар	Спішинський.
1-а дама	Кузьменко.
2-а дама	Даценко Л.
3-а дама	Петрова Е.
4-а дама	Бабенко Л.
5-а дама	Косаківна.
Сівард, англійський лицар	Бабенко Д.
Броун—стрілець	Дробінський.
Вчений	Радчук Ф.

Сірі вовки, селяне, англійці, ченці, лицарі, челядь.

Режисер—Б. Тягно.

Реж.-Лаборант—Е. Лішанський.

Лаборант—В. Складенко.

Текст в переробці Щербинського.

Музика А. Буцького та Вериківського.

Диригент—Б. Крижанівський.

Музика: пісня сірих вовків,
абатство і майдан—Буцький.

Вступ. марш. 2-ої дії

вступ до 4-ої дії,

фінал—Вериківський.

Помреж.—Савицький О.

Машиніст сцени—Чаплігін І.

Зала Державної книго-збірні

КОНЦЕРТ КАПЕЛИ ДУХ.

Пісня Сходу.

Киргизька—Краща за місяця, ар. Кленовський;
Татарська—Вечірня пісня, ар. Спендіяров-Яновський;
Вірменська—Джан марал, Аракчієв-Яновський;
Грузинські—Місяцю ясний, ар. Аракчієв;
Гулнара. Пацха,—ар. Кленовський-Лісовський;
Оровела, худ. розробка В. Костенка.

П.

Єврейські пісні—Весняна пісня, ар. С. Дрімцов;
Останнє вітання, ар. Ю. Енгеля в розробці Я. Полферова;
Ой, Жито, Йошку—розробка Е. Шейніна;
Єврейська пісня, ар. М. Равеля;
Уривок з опери «Самсон і Далила» муз. Сені Сенса;
Уривок з ораторії «Вавилонское столпотворение», муз. А. Рубінштейна;
Ісус Навін (Нар. теми) розробка М. Мусоргського.

Диригент Ф. Соболев.

Акомпаніатор Г. Гейденріх.

Лібрето

Серед багатьох селянських повстань у всіх країнах феодальної Європи власне лише «Жакерія» (XIV вік) була значним фактом, не вважаючи на її недовготривалість, а саме—від 15 до 30 днів (з 21 травня—10 червня 1381 р.), немов степова пожежа, що за кілька годин охоплює безмежний простір, це повстання вибухнуло, і залишило в пам'яті народу глибокий слід. Цей селянський рух було записано на сторінках історії красномовним фактом—страшним числом тортур і смертних вироків селяням. Ці події, що сталися протягом короткого періоду боротьби, відомі нам лише з літописів аристократів-феодалів, що були далеко не безсторонні.

За «жаків» (так в ті часи аристократія з призиством звала селян «жак—сіряк») в історії того часу згадується лише з обуренням. Це дуже характерно для феодалізму, що пануючи, мститься на тому, кого сам боїться і намагається найганебнішими обвинуваченнями виправдати жорстокі репресії. (Тепер маємо те саме—сучасна Польща і Румунія, що й досі продовжують славетні традиції середньовічної «культури» по своїх дефензивах та сігуранцах). Історія повстання «жаків» лишається до тепер темною в своїх деталях. Відомо лише, що «жаки» обурені на своїх феодалів, повстали, і озброївшись чим попало, без ясного плану і без повної стратегії, йшли наважання, аби лише помститися за своє поневір'я.

Подібно до того, як колись українські селяни (Чигиринський бунт), повстали проти поміщиків, зберегли віру в справедливість царя, так і «жаки» зберегли свою релігійну відданість королю і на чолі їх можна було зустріти лицарів—ченців, людей цілком випадкових, що керувалися лише своїми особистими інтересами. Ці «проводирі» скористалися ще одною нагодою, аби на спинах «сіряків» досягти своєї мети. Співка селянства з такими пройдисвітами, як ці ченці і лицарі, ні до чого путнього довести не могла. Поразка «жаків» в цій боротьбі мусила статися, бо тут стикнулися дві сили: неорганізована юрба «жаків», озброєна примітивним почуттям свободи, з організованим феодалізмом, що з покон-віку був озброєний змаганням до поневолення.

ТРЕБА АГЕНТІВ

для збору підписки й реклами — ГАРНІ УМОВИ
Звертатись вул. Н. Лібкнехта, 9, Вид. журналу «НОВЕ
МИСТЕЦТВО» з 11 до 2-го що-дня крім по еділків

Державний Єврейський театр

Пурім шпіль

Єврейська комедійщина на 3 акти (5 картин) за варіантами єврейських народніх комедій Є. Лойтера.

Картина 1. Вступ—парад трупи. Картина 2. Убивство цариці Вашті. Картина 3. Цариця Естер сідає на трон. Картина 4. Весілля. Картина 5. Поразка та смерть Гомона.

Дієві особи:

Цар Ахашвейрош	Стрижевський.
Цариця Вашті	Іва Він, Синельникова, Кулик.
Бігун похлібець придворний блазень	Кантор.
Паяц	Заславський (Фай), Хасін.
Бігун	Сокол.
Цариця Естер	Ада Сонц.
Мордхе	Мерензон.
Гомон (начальник над військом)	Ізраїль, Парчев.
Мемухи (гофмейстер) царедворець.	Нугер.
Писар, канцелярист	Діно́р, Абрамович.
Карнавальний рабин	Герштейн.
Лікар	Слоні́мський.
Весільний бадхен	Гольман.

Постановка **Єфраїма Лойтера**. Музика **С. Штейнберга** та **Л. Пульвера**. Художник вистави: **Ісахар—Бер-Рибак**. Танки й рухи **Е. Вульф, Е. Вігі́льов і Є. Лойтер**. Диригент **С. Штейнберг**, інструментовка його-ж. Лаборант **Д. Стрижевський**. Пом. художника **Булгаковський**. Машиніст кону **Сусоев**. Виставу ведуть **Мерензон та Абрамович**. Світ—**Яременко**. Бутафор—**Янківський**.

Койменкерер

Музична комедія на 3 дії.

І. Фефера та Н. Фіделя.

Дієві особи:

Крамар	Діно́р.
Його донька	Синельникова.
Його дружина.	Сонц.
Їх син	Нугер.
Жених.	Ізраїль.
Хася (родачка Крамарева)	Іва Він.
Її батько	Слоні́мський.
Сажотрус	Кантор.
Маклер (з чорної біржі)	Мерензон.
Інвалід	Абрамович.
Лікар	Сокол.
Його дружина	Сави́цька.
1-ша пара гостей	Хасін і Шейнкер.
2-га «	Абрамович і Сигалівська.
3-тя «	Герштейн і Рубінштейн.
4-та «	Гордон, Ісаїва або Капчівська.

Панночка. Наді́на.
Сажотруси: **Абрамович, Алуф, Гордон, Кремер, Герштейн, Капчівська, Сигалівська, Сави́цька, Шейнкер, Мурована, Наді́на, Лисянська.**

В інтермедіях:

Маски:

Банкір **Хасін, Равін-Сокол, Меламед** — **«Гордон, маклер— Герштейн, Хазін—Нугер.**

Театральні маски:

Єврейський король **Лір—Абрамович, Міреле Ефрос—Наді́на, 6-та дружина—Сигалівська.**

Постановка **Єф. Лойтера**.

Музика **С. Штейнберга**.

Художник проф. **М. Епштейн.**

Танки **Е. Вігі́льов.**

Лаборант **Стрижевський.**

Розі́та

А. Глоби. Переклад—**Козакевича.**

Мелодрама на 4 дії, 11 картин.

Дієві особи:

Розі́та	Іва-Він.
Менсія, її мати	Ада Сонц.
Паєлія, її батько	І. Ізраїль.
Луїзіто, її брат	Рубінштейн.
Мануель-де-Гуерта, офіцер	Заславський (Фай).
Дон-Анфонсо, король еспанськ.	Стрижевський Д.
Сліварес, його перший міністр	Діно́р Є.
Фрай Бартоломео, його духівник	Мерензон А.
Королева	Ейлішева.
Донья Есперанса, дама при дворі	Кулик-Тарновська.
Донья Лаура, дама при дворі	Гольберг А.
Дон-Балтазар, начальник поліції	Парчев А.
Сержант	Абрамович Я.
Ігнаєло	Хасін А.
Гарена	Серебренник Д.
Пабло	Гернштейн І.
Паскуало, корчмар	Нугер А.
Каміла, служка к корчмі	Сігаловська Є.
Начальник в'язниці	Абрамович Я.
Піп у в'язниці	Хасін А.
Дієго, доглядач	Виноградський Д.
Митник	Сокол Л.
Конфрансьє	Кантор А.
Проститутка	Кулик-Тарновська.

Дівчата, поліція, робітники, коменданти, жалібник: **Гордон, Ісаєва, Капчівська, Мурована, Наді́на, Синельникова, Слоні́мський, Сави́цька, Шейнкер, Крамер, Лисянська, Алуф...**

Режисер—**Захарій Він.**

Худ.—**І. Кігель. Муз.—Ю. Мейтуса. Хореогра-**

фія й карнавали—Є. Вігі́льова.

По 3-й картині—**Менует з опери Моцарта—«Дон-Жуан».**

Цвей кунілемлех

За Гольдфаденом.

Комедія-водевіль на 8 епізодів.

Дієві особи:

Пінхес	Мерензон.
Рівке	Сонц.
Хане (Каролі́на)	Кулик-Тарновська.
Калмен (сват)	Стрижевський.
Мотл.	Заславський (Фай).
Зельде	Ейлішева.
Кунілемл	Нугер.

В інтермедіях: **Абрамович, Алуф, Гордон, Іва-Він, Капчівська, Крамер, Сігаловська, Сокол, Хасін, Шейнкер.**

Режисер—**Лойтер.**

Музика—**С. Штейнберга. Художник—Рабічев.**

Танки:—**Бойко, Вігі́льов. Тексти пісень—**

А. Когана. Інтермедій—О. Стрілець. Лаборант—Стрижевський.

Художній Керовник **Єф. Лойтер.**

Диригент—**С. Штейнберг.**

Спектаклі ведуть—**А. Абрамович та М. Мерензон.**

Машиніст сценж—**Б. Сусоев. Світло—З. Яременко.**

Перукар—**Г. Левак. Бутафор—Тянківський.**

Строї, конструкції, декорації та бутафорія власних майстерень.

Директор **Левітан М.**

Гол. Адм. **Лавров С.**

Адм. **Левков М.**

Державний Народний театр

Г а й д а м а к и

За Шевченком—Л. Курбаса.

Польща Нікітіна, Полковник конф. Захарчук. Конфедерати: Твердохліб, Благополучний, Заховай, Костюк. Шляхтич Твердохліб. Лейба Носович. Жидівка Щелкунова, Титар Ярмолук Оксана Горленко, Ярема Овдієнко. Гонта Петлішенко. Залізняк Грудина, Сокирко. Старшини: Ярмолук, Хадимчук, Рейський. Кобзар Тагаїв. Писар Патяка. Запорожець Рейський. Гайдамака Удовенко. Взуїт Костюк. Черниця Зарницька, Жданова. Жовніри: Васильів, Білокінь.

Композиція та постановка реж. Рошківського.
Пом реж. Коханний.

Обзолотились

Ком на 3 дії Улагай-Красовського та Дубовського.

Головань-Мединська генеральша: Зарницька, Терентьїва, Капочка її дочка: Лешко, Щелкунова. Февронія, черниця: Жданова, Вятківська, Грицько Захарчук, Стецько Твердохліб. Лука Лукич писар Тагаїв. Омелько Красноштан: Носович, Коханний. Поль Горнятко. Карпо Білокінь. Дмитро Ходимчук. Дорош Благополучний. Тарас Костюк.

Постановка реж. Дм. Грудини.

Худ. Волненко. Пом реж. Коханний.

Фея гіркого мигдалю

Комедія на 4 д. І. Кочерги.

Граф Бжостовський Овдієнко. Пан Пшеменський Петлішенко. Пані Францішка Доля, Санківська. Дзюба Тагаїв. Дар'я Ів.: Зарницька, Терентьїва. Клавочка Лешко. Нюточка Скрипченко. Леся Горленко. Мокрина Малієва. Криква Рейський. Цвіркун Твердохліб. Двигубський Носович. Невсedomський Заховай. Дряквин Кублицький. Захарчук. Капітан Костюк. Казимір Патяка. Фактори: Ходимчук, Благополучний. Канцеляристи: Ходимчук, Благополучний, Патяка, Костюк. Покоївка Винницька Дівчата в цукерні: Попова, Щелкунова, Петровська. Дівчата у Дзюби: Васи-

ленкова, Софієнко, Ретківська. Полотьбори гаус, Залізна. Ті що метуть: Литвиненко, венко, Чернуха, Горняк.

Постановка реж. Рошківського.

Худ. Васякин. Пом. реж. Коханний.

Сорочинський ярмарок

Оп. на 4 д. Старицького.

Черевик Петлішенко. Хивря Зарницька. Оуля Рейський. Мокрина Жданова. Панько дієнко. Хотина Акімова. Циган Та. Причистенський Заховай. Шинкарка Д. Циганка Попова. Крамар Ермолук. Х. Твердохліб. Чоловік І Твердохліб. Чолов Благополучний. Стась Самарський. Старець Б. кінь. Баба Вятківська. Жінка Мазуренко. Р. Хадимчук. Бублейниця Василенко. Сласт Ретківська. Наромщик Костюк. Соцький К. реико. Парубок І Горнятко. Парубок ІІ Удо. Дівчина Винницька. Старці: Кушнарєнко, П. Демченко, Ержанівський. Принишниця Кс. Козаки: Шкурат, Васильів. Дід Білокінь. вік в сивій шапці Шкурат.

Постановка реж. Дм. Грудини.

Диригент Харківський. Пом. реж. Коханний.

Запорожець за Дунаєм

Комічна опера на 3 дії Гулака-Артемівсько

Карась—М. Донець (Заслуж. арт. Республ. Одарка—М. Литвиненко—Вольгемут (Засл. арт. Республіки).

Оксана—Акімова. Султан—Манько. Іма. Удовенко. Селім—Твердохліб.

На перші гулі

Малюнок на 1 дію Васильченка.

Савка—Рейський. Василина—Жданова. Олена—Доля. Тиміш—Самарський. Білокінь.

Режисер—Захарчук.

Диригент—Верховинець

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ІЛЮСТРОВАНІЙ ТИЖНЕВИК

„НОВЕ МИСТЕЦТВО“

вид. Відділу Мистецтв УПО

Журнал містить статті в справах театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно, поезії, фейлетони, рецензії, мистецьку хроніку

Передплата на 1 рік 9 карб. — коп.

„	1/2	„	4	„	50	„
„	3	міс.	2	„	60	„
„	1	„	—	„	87	„

Ціна одного примірни. в Харкові 20 к.

На периферії, в Союзних Республіках, театрах і на залізниці 25 коп.

Видавництво має 37 комплектів журналу за 1925—26 р.

Вартість одного комплекту з пересилкою 6 карб.

Редакція і контора: Харків, вул. Карла Лібкнехта, № 9. Телефон № 1—68

Ціна № 20 коп. На периферії, в театрах і на залізниці—25 коп.

Укрголовліт № 5509-к Друкарня «Червоний Друк» ВУЦВК'у. № 575—2000.